

Riksdagens förvaltningsutskott

HaV@eduskunta.fi

Hänvisning
RP 242/2018 rd

Kontaktperson
Sophie Mecklin

Ärende
**BEGÄRAN OM SKRIFTLIGT SAKKUNNIG-
YTTRANDE OM REGERINGENS PROPOSITION
TILL RIKSDAGEN MED FÖRSLAG TILL LAG OM
BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER I
POLISENS VERKSAMHET OCH TILL VISSA
LAGAR SOM HAR SAMBAND MED DEN**

Begäran om yttrande

Riksdagens förvaltningsutskott ber om ett skriftligt sakkunnigyttande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och till vissa lagar som har samband med den, RP 242/2018 rd.

I propositionen föreslås att det ska stiftas en ny lag om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Samtidigt upphävs den gällande lagen med samma namn. Dessutom föreslås ändringar i vissa andra lagar där det finns bestämmelser om behandling av personuppgifter. Syftet med propositionen är att lagstiftningen om behandling av personuppgifter som behövs för skötseln av polisens uppgifter ska motsvara kraven enligt Europeiska unionens dataskyddslagstiftning. I propositionen beaktas också de ändringar som skett i polisens verksamhetsmiljö och de behov av att behandla uppgifter som dessa medfört, som i synnerhet gäller behandling av personuppgifter för att förebygga brott. Syftet är dessutom att göra lagens struktur tydligare och enklare, då den har blivit komplicerad.

Lagen kompletterar Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning och den allmänna lagstiftningen om genomförande av dataskyddsdirektivet avseende brottmål. Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

Behörighet och lagstiftning gällande skyddet för personuppgifter i landskapet

Lagstiftningsbehörigheten i fråga om behandling av personuppgifter prövades i samband med att landskapet fick sin första lagstiftning om

personregister för landskaps- och kommunalförvaltningen i början av 1990-talet. Varken personregister eller dataskydd fanns angivet som ett särskilt lagstiftningsområde i den då gällande självstyrelselagen, vilket även är fallet i den gällande självstyrelselagen. Högsta domstolens prövning vid lagstiftningskontrollen gjordes i förhållande till ett landstingsbeslut enligt vilket i riket gällande personregisterlag och personregisterförordning skulle gälla i landskapet, dock enbart i förhållande till rättsområden inom den privata sektorn där landskapet hade lagstiftningsbehörighet. Högsta domstolen konstaterade i sitt beslut från den 27 juni 1991 att då personregisterlagen innehåller allmänna stadganden om personregister kommer den att beröra ett stort antal rättsområden. Högsta domstolen nämnde arbetsavtal, arbets- och bostadsförmedling samt, med vissa begränsningar, näringsrätten som exempel på områden inom landstingets behörighet som skulle komma att beröras av dessa allmänna stadganden om personregister. Landskapsregeringen tolkar högsta domstolens utlåtande så att landskapet har behörighet gällande skyddet av personuppgifter inom de rättsområden som landskapet annars också har behörighet inom enligt självstyrelselagen.

Enligt 27 § 22, 23 och 34 punkterna i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet gällande bland annat straffrätt, rättskipning, förundersökning och ordningsmaktens verksamhet för trygghet av statens säkerhet inklusive bekämpning av terrorism. Enligt 18 § 6 punkten i självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet gällande allmän ordning och säkerhet, med vissa undantag. Lagförslagen gäller huvudsakligen behandling personuppgifter i polisens verksamhet.

Landskapsregeringens yttrande

Landskapsregeringen konstaterar att den rikslagstiftning som föreslås berör rättsområden både inom rikets och landskapets behörighet. Den rikslagstiftning som föreslås kommer därför delvis att bli tillämplig för den åländska polismyndigheten medan den delvis inte kommer det eftersom vissa delar av polisverksamheten hör till åländsk behörighet.

Landskapsregeringen har i det lagförslag om dataskydd som skickades till lagtinget den 13 december 2018 (lagförslag nr 9/2018-2019), föreslagit blankettlagstiftning för att genomföra det dataskyddsdirektiv som riktar sig till brottsbekämpande myndigheter. Den föreslagna blankettlagen syftar till ett enhetligt skydd av personuppgifter inom den privata sektorn och Ålands polismyndighet. Förslaget till lag om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, som är föremål för föreliggande begäran, kommer att ingå i blankettlagstiftningen. Behandlingen i lagtinget av lagförslag nr 9/2018-2019 fortsätter efter att propositionen har behandlats i riksdagen.

Landskapsregeringen anser att landskapsregeringens lagförslag bör åtföljas av en överföring till riksmyndighet av tillsynen över behandlingen av personuppgifter inom den privata sektorn och Ålands polismyndighet, till den del landskapet har behörighet inom dessa områden. Förverkligandet av detta förutsätter att det antas en särskild överenskommelseförordning.

Landskapsregeringen anser att de lagförslag som ingår i propositionen är godtagbara och har ingenting ytterligare att kommentera gällande propositionen.

Minister

Nina Fellman

Rättschef

Michaela Slotte